

ΕΠΙΠΕΔΑ ΑΥΤΟΚΤΟΝΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΝΕΟΣΥΛΛΕΚΤΟΥΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΕΣ: ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ 10 ΕΤΩΝ

Γιωτάκος Ο. Γ. Αρχίατρος Δντής Ψυχ. Κλινικής, 414 ΣΝΕΝ, Δρ. Καυκάς Α. Δρ. Πετρόπουλος Ε., Δρ. Παρδάλης Σ., Οπλίτες Ψυχολόγοι, Χατζάρας Γ. Κοινωνικός Λειτουργός, Κοινωνική Υπηρεσία. Ψυχ. Κλινικής, 414 ΣΝΕΝ, Στεφανίδης Α. Ψυχολόγος, Μαργαρίτης, Δ. Ειδικ. Ψυχίατρος

Αυτοκτονικότητα

- Τα άτομα που διανύουν την όψιμη εφηβική ηλικία παρουσιάζουν συχνά αυτοκτονικό ιδεασμό.
- Το φαινόμενο αυτό μάλιστα δείχνει να είναι περισσότερο αυξημένο σε νέους που διανύουν τη στρατιωτική θητεία.

Σκοπός

- Διερεύνηση των επιπέδων αυτοκτονικότητας σε νεοσύλλεκτους στρατιώτες
- Σύγκριση των ποσοστών ανάμεσα στα έτη 2001, 2005 και 2010

Μέθοδος

- 20-30ή ημέρα κατάταξης
- Ομαδική τυποποιημένη χορήγηση
- Προαιρετικά
- Ανωθυμία
- Από την αρχή της συνάντησης τους ζητήθηκε, αφού το συμπληρώσουν να το διπλώσουν και να το ρίξουν σε ένα κουτί στο κέντρο της αίθουσας
- Θετική ανταπόκριση, 95%

Δείγμα

- **2001: 1.098** νεοσύλλεκτοι (6ου ΣΠ 2001 – Δ' ΕΣΣΟ)
- **2005: 777** νεοσύλλεκτοι (569 ΤΠ, 165 ΜΠΕΠ, 2/39 ΣΠ, ΚΕΠΒ 2005 – Δ' ΕΣΣΟ)
- **2010: 396** νεοσύλλεκτοι (6ου ΣΠ 2010 – Γ ΕΣΣΟ)

Καθαρότητα δείγματος

- Δεν συμμετείχαν άτομα με σοβαρές σωματικές ή ψυχικές παθήσεις (περιλαμβανομένης της χρήσης ουσιών), που ως γνωστόν απαλλάσσονται της στράτευσης στη διάρκεια των πρώτων ημερών κατάταξης.
- Λόγω της τυχαιοποιημένης επιλογής τα άτομα του δείγματος αντιπροσώπευαν σχεδόν όλες τις περιοχές και τα κοινωνικο-οικονομικά στρώματα της χώρας.
- Η μέση ηλικία του δείγματος ήταν 21 (SD=3,1) έτη.

Ερωτηματολόγιο

- 3 ενότητες
- (1) Βασικά επιδημιολογικά στοιχεία
- (2) Ερωτήσεις που σχετίζονταν με αυτοκτονικό ιδεασμό ή συμπεριφορά, τόσο για το διάστημα πριν τη θητεία όσο και για το διάστημα της θητείας:
 - «Ένωσα ότι η ζωή δεν έχει κανένα νόημα»
 - «Ευχθήκα να είχα πεθάνει»
 - «Σκέφτηκα να αυτοκτονήσω»
 - «Προσπάθησα να αυτοκτονήσω»
- Πριν και μετά την κατάταξη
- (3) ερωτήσεις που αφορούσαν στην προηγούμενη και την παρούσα χρήση:
 - "Κάποιο μέλος της οικογένειάς μου κάνει χρήση ναρκωτικών ουσιών",
 - "Έκανα υπερβολική χρήση αλκοόλ", "Έκανα χρήση ή κατάχρηση χασίς ή χαπιών",
 - "Έκανα χρήση ή κατάχρηση ηρωίνης ή κοκαΐνης".
 - «Έκανα χρήση κάποιας ναρκωτικής ουσίας μέσα στο στρατόπεδο»
 - «Έκανα χρήση κάποιας ναρκωτικής ουσίας στην άδεια ή την έξοδο»
 - «Με πλησίασε κάποιος στο στρατόπεδο για να μου προσφέρει κάποια ναρκωτική ουσία»
- Πριν και μετά την κατάταξη

Κοινωνικοί δείκτες

- Ηλικία, περίπου 21 ετών.
- «επιθυμώ να υπηρετήσω» (90%),
- «πιστεύω ότι θα αντιμετωπίσω προβλήματα προσαρμογής» (9%),
- «πρόβλημα υγείας μέλους της οικογένειας» (14%),
- «καλές σχέσεις με την οικογένεια» (94%),
- «ιστορικό επίσκεψη σε ψυχίατρο/ψυχολόγο» (5%).
- «διάθεση το τελευταίο διάστημα ικανοποιητική» (67%)

Σύγκριση των ποσοστών ανάμεσα στα έτη 2001, 2005 και 2010

	ΝΕΟΣΥΛΛΕΚΤΟΙ		
	2001	2005	2010
Αριθμός ατόμων	1098	777	396
Μέση ηλικία	21	21	22
"Ένωσα ότι η ζωή δεν έχει κανένα νόημα" (πριν το στρατό)	12%	8%	12%
"Ένωσα ότι η ζωή δεν έχει κανένα νόημα" (στη διάρκεια της θητείας)	24%	12%	15%
"Ευχθήκα να είχα πεθάνει" (πριν το στρατό)	9%	5%	8%
"Ευχθήκα να είχα πεθάνει" (στη διάρκεια της θητείας)	9%	6%	12%
"Σκέφτηκα να αυτοκτονήσω" (πριν το στρατό)	8%	5%	8%
"Σκέφτηκα να αυτοκτονήσω" (στη διάρκεια της θητείας)	8%	6%	11%
"Προσπάθησα να αυτοκτονήσω" (πριν το στρατό)	2%	3%	5%
"Προσπάθησα να αυτοκτονήσω" (στη διάρκεια της θητείας)	3%	2%	6%

Τάση συνέχισης της αυτοκτονικότητας

Τα άτομα με ιστορικό προηγούμενου αυτοκτονικού ιδεασμού/συμπεριφοράς έχουν σημαντικά μεγαλύτερες πιθανότητες ($p < 0,05$) να συνεχίσουν να έχουν τέτοιες συμπεριφορές στη διάρκεια της θητείας, σε σχέση με τα άτομα που δεν είχαν αντίστοιχο προηγούμενο ιστορικό.

Προτάσεις

- Παρακολούθηση και καταγραφή του φαινομένου
- Κεντρικός συντονισμός ενεργειών πρόληψης
- Θέσεις Κοινωνικού Λειτουργού, Ψυχολόγου, κ.ά
- Ενημέρωση στελεχών και στρατιωτών σε θέματα ψυχικής υγιεινής και καταπολέμησης του στίγματος
- Συνεχής βελτίωση συνθηκών διαβίωσης στρατιωτών και στελεχών
- Ενίσχυση του θεσμού των Ομάδων Ψυχοκοινωνικής Μέριμνας (ΟΨΜ)
- Εναλλακτικές αθλητικές, καλλιτεχνικές ή άλλες δραστηριότητες
- Εφαρμογή στρατηγικών αντιμετώπισης του άγχους προσαρμογής
- Ενίσχυση του θεσμού της Τηλεφωνικής Γραμμής Ψυχολογικής Στήριξης